

1878 - 1879.
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Τμήμα
Φιλοσοφικών
και Κοινωνικών
Σπουδών

Παιδαγωγικό
Τμήμα
Προσχολικής
Εκπαίδευσης

Ελληνική Εταιρεία Ιστορικών της Εκπαίδευσης

Επιστημονικό Διήμερο

Ιστοριογραφία
της Ελληνικής Εκπαίδευσης:
Επανεκτιμήσεις και Προοπτικές

Πρόγραμμα

ΡΕΘΥΜΝΟ

2-3 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2012

Ομάδα Διοργάνωσης

ΔΑΛΑΚΟΥΡΑ ΚΑΤΕΡΙΝΑ (Τμήμα Φιλοσοφικών & Κοινωνικών Σπουδών)
ΧΑΤΖΗΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ ΣΟΦΙΑ (Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης)
ΧΟΥΡΔΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ (Ελληνική Εταιρεία Ιστορικών της Εκπαίδευσης)

Επιστημονική Επιτροπή

ΒΟΥΡΗ ΣΟΦΙΑ (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων)
ΖΙΩΓΟΥ-ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΥ ΣΙΔΗΡΟΥΛΑ (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης)
ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΑΚΗΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ (Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών)
ΚΙΜΟΥΡΤΖΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (Πανεπιστήμιο Αιγαίου)
ΚΟΥΛΟΥΡΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ (Πάντειο Πανεπιστήμιο)
ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ (Πανεπιστήμιο Πατρών)
ΜΑΥΡΟΣΚΟΥΦΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης)
ΜΠΟΥΖΑΚΗΣ ΙΩΣΗΦ (Πανεπιστήμιο Πατρών)
ΝΟΥΤΣΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων)
ΦΡΑΓΚΟΥΔΑΚΗ ΑΝΝΑ (Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών)
ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗ ΕΛΕΝΗ (Πανεπιστήμιο Κρήτης)
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης)

Γραμματειακή Υποστήριξη

ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΥΛΟΥ ΑΛΕΞΙΑ (Αποσπασμένη Εκπ/κός, Π.Τ.Π.Ε.)
ΜΑΖΗ ΜΑΡΙΑ (ΠΜΣ «Εκπαιδευτική Θεωρία, Ιστορία και Πολιτική», Φ.Κ.Σ.)
ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΑΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ (ΠΜΣ «Εκπαιδευτική Θεωρία, Ιστορία και Πολιτική», Φ.Κ.Σ.)
ΣΕΙΡΑΓΑΚΗ ΣΤΕΛΛΑ (Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών, Φ.Κ.Σ.)
ΣΤΡΙΛΙΓΚΑ ΜΑΡΙΑ (Αποσπασμένη Εκπ/κός, Π.Τ.Δ.Ε.)
ΧΛΑΠΑΝΑ ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ (Ε.Τ.Ε.Π., Π.Τ.Π.Ε.)

Παρασκευή 2 Νοεμβρίου 2012

Προσφωνήσεις - Χαιρετισμοί - Εναρκτήρια ομιλία

09:00-10:30

09:00-09:20 Προσφωνήσεις – Χαιρετισμοί

09:20-09:40 Εισαγωγή στη θεματική του Επιστημονικού Δημέρου από τους διοργανωτές
Κ. ΔΑΛΑΚΟΥΡΑ, Σ. ΧΑΤΖΗΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ, Α. ΧΟΥΡΔΑΚΗΣ

09:40-10:10 Εναρκτήρια ομιλία: Α. ΦΡΑΓΚΟΥΔΑΚΗ

Προεδρείο: Χ. ΝΟΥΤΣΟΣ

10:10-10:30 Συζήτηση

1η Συνεδρία: Τομές, συμβολές, περιοδολογήσεις

10:30-12:15

Προεδρείο: Συντονισμός Σ. ΜΠΟΥΖΑΚΗΣ Σχολιασμός Σ. ΒΟΥΡΗ

10:30-10:50 Χ. ΝΟΥΤΣΟΣ

Ξαναδιαβάζοντας σήμερα τη «Μεταρρύθμιση που δεν έγινε»

10:50-11:10 Σ. ΖΙΩΓΟΥ-ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΥ

Προσεγγίσεις στην ιστορία της γυναικείας εκπαίδευσης στην Ελλάδα: ενθυμήσεις και στοχασμοί

11:10-11:30 Π. ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ

Η Ελληνική εκπαίδευση από συγκριτική σκοπιά (19ος-20ός αιώνες): περιοδολόγηση και ερμηνεία

11:30-11:50 Κ. ΔΑΛΑΚΟΥΡΑ

Το φύλο στην ιστοριογραφία της ελληνικής εκπαίδευσης

11:50-12:15 Σχολιασμός - Συζήτηση

Διάλειμμα - Καφές

2η Συνεδρία: Ιστοριογραφία της ανώτατης εκπαίδευσης

12:30-13:55

Προεδρείο: Συντονισμός Σ. ΖΙΩΓΟΥ-ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΥ Σχολιασμός ΧΡ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ

12:30-12:50 Β. ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΑΚΗΣ

Σκέψεις για μια ιστορία της ελληνικής ανώτατης εκπαίδευσης: ιστοριογραφικές ανασκοπήσεις και ερευνητικά ζητούμενα

12:50-13:10 Δ. ΜΑΥΡΟΣΚΟΥΦΗΣ

Πανεπιστημιακή Διδακτική και Ιστορία της Εκπαίδευσης

13:10-13:30 Β. ΦΟΥΚΑΣ

Ιστοριογραφία της Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης. Το 'παράδειγμα' του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (1926-2012): Δεδομένα και προοπτικές

13:30-13:55 Σχολιασμός – Συζήτηση

Γεύμα

3η Συνεδρία: Θεωρητικοί και μεθοδολογικοί προβληματισμοί

16:00-17:45

Προεδρείο: Συντονισμός Ε. ΑΒΔΕΛΑ Σχολιασμός Ε. ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗ

16:00-16:20 Π. ΚΙΜΟΥΡΤΖΗΣ & Μ. ΜΑΤΟΥΣΗ

Ιστορία: είναι επιστήμη, αλλά μήπως είναι και τέχνη; Πάντως, «η επιστήμη είναι και λίγο παιχνίδι, ευτυχώς»

16:20-16:40 Δ. ΦΩΤΕΙΝΟΣ

Αναζητώντας την ιστορία: από τη μεγάλη αφήγηση στη θραύση της εικόνας

16:40-17:00 Ε. ΚΑΛΕΡΑΝΤΕ

Κοινωνιολογική οπτική στην εκπαίδευση: διερεύνηση των εκπαιδευτικών θεμάτων με εμπειρικές μεθόδους έρευνας στη δεκαετία του '60. Θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα

17:00-17:20 Σ. ΗΛΙΑΔΟΥ-ΤΑΧΟΥ

Από την αυτοκρατορία στις αυτοκρατορίες: Μεθοδολογικά προβλήματα και ζητήματα εννοιολογικού προσδιορισμού

17:20-17:45 Σχολιασμός – Συζήτηση

Διάλειμμα - Καφές

Στρογγυλό τραπέζι: Η συγκρότηση του πεδίου - Σχέσεις με όμορα επιστημονικά πεδία

Συντονισμός: Ε. ΑΒΔΕΛΑ Σχολιασμός: Σ. ΖΙΩΓΟΥ-ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΥ

18:00-19:00 Συζητούν: Β. ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΑΚΗΣ, Χ. ΚΟΥΛΟΥΡΗ, Χ. ΝΟΥΤΣΟΣ, Ε. ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗ, Α. ΦΡΑΓΚΟΥΔΑΚΗ

Δείπνο

Σάββατο 3 Νοεμβρίου 2012

1η Συνεδρία: Συζητήσεις για το «έθνος»

09:00 - 10:45

Προεδρείο: Συντονισμός Π. ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ Σχολιασμός Χ. ΚΟΥΛΟΥΡΗ

09:00-09:20 Χ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

Η προβληματική του έθνους στην ιστοριογραφία της ελληνικής εκπαίδευσης

09:20-09:40 Χ. ΤΖΗΚΑΣ & Δ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

Εκπαιδευτικές ιστοριογραφικές αναζητήσεις στην Ελλάδα του 19ου αιώνα: από την αφηγηρία του Διαφωτισμού στην υπηρεσία του εθνικού κράτους

09:40-10:00 Μ. ΡΕΠΟΥΣΗ

Εκπαιδευτικός Δημοτικισμός και Ιστορία: από το έθνος στον πολιτισμό

10:00-10:20 Σ. ΜΠΟΥΖΑΚΗΣ

Εθνικά δράματα, τραύματα και θαύματα στα βιβλία ιστορίας του δημοτικού σχολείου (1974-2011): από τις σιωπές και τις παραχαράξεις στους ψιθύρους και στις αλήθειες

10:20-10:45 Σχολιασμός – Συζήτηση

Διάλειμμα-Καφές

2η Συνεδρία: Στροφή προς το υποκείμενο και την ιστορία «μικρής κλίμακας»

11:00-12:20

Προεδρείο: Συντονισμός Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ Σχολιασμός Ν. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

11:00-11:20 Δ. ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗ & Π. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

Η Προφορική Ιστορία της Εκπαίδευσης και της Διδασκαλίας στο ελληνικό πλαίσιο. Ένα αναπτυσσόμενο πεδίο έρευνας

11:20-11:40 Α. ΧΟΥΡΔΑΚΗΣ & Μ. ΔΡΑΚΑΚΗΣ

Ιστοριογραφία της τοπικής εκπαιδευτικής ιστορίας. Από το μοντέλο του «περιούσιου» τόπου, στις νεότερες μικροϊστορικές και μεταβασιολογικές θεωρήσεις: Η περίπτωση της Κρήτης

11:40-12:00 Μ. ΒΑΪΝΑ

Αποτύπωση της εξέλιξης του όρου 'Ανθρωπολογία' σε ελληνικό διδακτικό εγχειρίδιο του 1848/1868

12:00-12:20 Σχολιασμός – Συζήτηση

3η Συνεδρία: Ζητήματα εκπαιδευτικής πολιτικής
Προεδρείο: Συντονισμός Δ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ Σχολιασμός Π. ΚΙΜΟΥΡΤΖΗΣ

12:20-13:45

12:20-12:40 Ι. ΜΠΕΤΣΑΣ

Η ελληνική εκπαίδευση και ο αμερικανικός παράγοντας στη μεταπολεμική περίοδο.
Εκπαιδευτικές στρατηγικές στην υπηρεσία της στρεβλής και της εξαρτημένης ανάπτυξης

12:40-13:00 Α. ΠΡΟΒΑΤΑ

Η «μετα-υποχρεωτική» εκπαίδευση στην Ελλάδα στα πλαίσια των ευρωπαϊκών αποφάσεων και της παγκοσμιοποίησης (1980-2011)

13:00-13:20 Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Η εκπαίδευση των μουσουλμανοπαίδων στη Θράκη

13:20-13:45 Σχολιασμός - Συζήτηση

Γεύμα

4η Συνεδρία: Εκπαίδευση εκπαιδευτικών: Αποτυπώσεις και ζητούμενα
Προεδρείο: Συντονισμός Δ. ΜΑΥΡΟΣΚΟΥΦΗΣ Σχολιασμός Χ. ΤΖΗΚΑΣ

16:00-17:45

16:00-16:20 Λ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Η ιστορία της κατάρτισης εκπαιδευτικών ξένων γλωσσών στην Ελλάδα: ένα από τα ανοικτά ζητήματα στην ιστοριογραφία της ελληνικής εκπαίδευσης

16:20-16:40 Λ. ΣΚΟΥΡΑ

Ιστοριογραφία της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών

16:40-17:00 Χ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ερευνητικές τάσεις στην «εκπαίδευση εκπαιδευτικών» κατά το διάστημα 1974-2010

17:00-17:20 Σ. ΧΑΤΖΗΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ

Ιστοριογραφία της προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης στην Ελλάδα: Ανασκόπηση του πεδίου

17:20-17:45 Σχολιασμός - Συζήτηση

Διάλειμμα-Καφές

Στρογγυλό τραπέζι: Έρευνα και διδασκαλία στα ακαδημαϊκά ιδρύματα & η διεθνής συγκυρία

Συντονισμός: Α. ΧΟΥΡΔΑΚΗΣ Σχολιασμός: Χ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

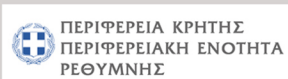
18:00-19:00 Συζητούν: Δ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ, Δ. ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗ, Π. ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ,
Δ. ΜΑΥΡΟΣΚΟΥΦΗΣ, Σ. ΜΠΟΥΖΑΚΗΣ

19:00-19:10 Απολογισμός των εργασιών του Επιστημονικού Διημέρου:
Κ. ΔΑΛΑΚΟΥΡΑ – Σ. ΧΑΤΖΗΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ

Δείπνο

Ιστότοπος: <http://cms.fks.uoc.gr/ieerp/>

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

